อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล

นายเลิศชาย สุธรรมพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-331-951-4 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย COMPUTER CRIME: A STUDY ON DATA SECURITY

Mr. Lertchai Suthamporn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-951-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัย
	ของข้อมูล
โดย	นายเลิศชาย สุธรรมพร
ภาควิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส
, a a	
	ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก	สูตรปริญญามหาบัณฑิต
	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
	ประธานกรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ)
	(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)
	<i>26 - 158ราก</i> 2 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
	(อาจารย์นันทชัย เพียรสนอง)
	(รองศาสตราจารย์ใกรวิชิต ตันติเมธ)

(พันตำรวจเอก พีรพันธุ์ เปรมภูติ)

พิมพ์ดันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียนแผ่นเดียว

เลิศชาย สุธรรมพร : อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล (COMPUTER CRIME : A STUDY ON DATA SECURITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.นันทชัย เพียรสนอง,173 หน้า. ISBN 974-331-951-4.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะหาคำตอบว่า กฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญาของไทยที่ ใช้บังคับอยู่ สามารถครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์โดยอาศัยเทคโนโลยี สารสนเทศหรือที่เรียกว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หรือไม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารในการดำเนินการ

ผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่จะนำมาปรับใช้ เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เกิดขึ้น หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพยายามที่จะปรับการกระทำความผิดดังกล่าวให้เข้ากับฐานความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่ก็ส่งผลให้เกิด ปัญหาการตีความ เช่น กรณีตีความว่าข้อมูลมิใช่ทรัพย์ จึงไม่อาจลงโทษผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 ได้

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติกฎหมายอาญาพิเศษเฉพาะ หรือที่เรียกว่ากฎหมายอาชญา
กรรมคอมพิวเตอร์มาบังคับใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ กฎหมายฉบับนี้
ประกอบด้วยความผิดที่เป็นสาระสำคัญสามฐานความผิดคือ ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลง และความผิดฐานทำให้เสียหายหรือทำลาย ส่วนประเทศอังกฤษก็ได้บัญญัติกฎหมายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์มาบังคับใช้เช่นกัน โดยกำหนดความผิดออกเป็นสามฐานคือความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจกระทำ หรือเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดอื่นๆ และความผิดฐานเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยปราศจากอำนาจ

ประเทศไทย ปัจจุบันได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในเกือบทุกกิจกรรมเพื่อพัฒนา ประเทศ แต่ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกระทำความผิดควบคู่กันไปด้วย เมื่อ กฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการบัญญัติกฎหมาย เฉพาะมาบังคับใช้ เพื่อจะได้ขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว

ภาควิชา	นิติศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	นิติศาสตร์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 26 - พรราชีโ

สมพัตินอยับบททัดย์สวิทยานิสาเด็นายใบกรถอัยเด็วสับสัยสะน์สาสสา

C870282 : MAJOR LAW

KEY WORD: COMPUTER CRIME / DATA SECURITY

LERTCHAI SUTHAMPORN: COMPUTER CRIME: A STUDY ON DATA SECURITY.

THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR VEERAPHONG BOONYOPHAS, THESIS

CO-ADVISOR: MR. NUNTACHAI PEANSANONG, 173 pp. ISBN 974-331-951-4.

The aim of this thesis is to find out whether the laws with criminal punishments currently

enforced in Thailand can cover the computer crime committed through information technology (IT).

The document research is used to answer the said question.

Result getting from this research is that, no specific laws have been applied to place

punishment on computer criminals. Whenever the computer crime was committed, the

government agencies involved tried to consider it as the criminal case under the Criminal Code or

as the other offense stipulated in the other similar Act. However, the problem on interpretation

erupted. For example, when the data was not interpreted as the property, the criminal could not

be punished with the charge of taking by stealth under the Criminal Code's Article 334 or of

criminal damage under the Criminal Code's Article 358.

The United States of America ordained the computer crime law to take legal action

against the computer criminals. In this law, three major offenses are stipulated: Unauthorized

Access, Alteration and Damage or Destruction. In Great Britain, the computer crime law was also

enforced with the following major offenses being included: Unauthorised Access, Unauthorised

Access with Intent to Commit or Facilitate Commission of Further Offences and Unauthorised

Modification.

In Thailand, IT has been used in almost all activities for the country development. However,

the use of IT for committing criminal offenses has to be under close watch and consideration. Since

the present law cannot be enforced to cover such offenses and is not efficient, the same computer

crime law as in the United States and Great Britain should be ordained to tackle the aforementioned

problems and obstacles.

นิติศาสตร์ ภาควิชา..... นิติศาสตร์ สาขาวิชา....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่อนิสิต.....

2541 ปีการศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งอันผู้เขียนต้อง ขอกราบขอบพระคุณต่อท่าน รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ ให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ รวมทั้งตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และต้อง ขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์นันทซัย เพียรสนอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและ ข้อคิดต่างๆ อีกทั้งท่านยังกรุณาสละเวลาตรวจแก้ให้ด้วย

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณต่อท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ไกรวิชิต ตันติเมธ และ ท่าน พ.ต.อ. พีรพันธุ์ เปรมภูติ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ คุณวีระชัย อมรรัตน์ และ คุณกมล เปี่ยมน้ำใจ ที่ให้
การสนับสนุนข้อมูลเป็นอย่างมาก อีกทั้งต้องขอขอบคุณ คุณสุวิทย์ พนาจรัส คุณสมชาย แซ่โซว
และ คุณพิทักษ์ ม่วงใหมแพร เพื่อนที่เป็นมิตรแท้ในการให้กำลังใจผู้เขียนเสมอ และต้องขอ
ขอบคุณ คุณไพบูลย์ พัฒนสถิตฉาย คุณเจริญชัย ลาภอนันตผล และ คุณสมบัติ ตั้งตรงวานิช มิตร
ผู้อยู่ต่างแดนแต่ก็ได้ส่งแรงใจมาให้ผู้เขียนเสมอ ตลอดจนต้องขอขอบคุณ คุณพิชญา ตังคุปานันท์
และ คุณรัชฎาพร จันทร มิตรผู้เป็นกำลังใจให้ผู้เขียน และบรรดาพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่มิอาจกล่าว
นามในที่นี้ได้

ท้ายนี้ ต้องขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาที่สนับสนุนผู้เขียนในการศึกษาหลักสูตรนี้ และที่สำคัญที่สุดต้องกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ท่านอุตสาห์เพียรพร่ำสอนสั่งให้ผู้เขียนเห็น คุณค่าในการศึกษาจนได้ศึกษาถึงระดับนี้ สำหรับคุณค่าอันเป็นประโยชน์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นเครื่องสักการะถึง พระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่เป็นผู้วางรากฐาน การศึกษาให้ผู้เขียน ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลายผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เลิศชาย สุธรรมพร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย	เอภาษาไ	ทย		1
บทคัดย	่อภาษาล่	์ อังกฤษ		ৰ
กิตติกร	รมประกา	าศ		ฉ
สารบัญ	J			Ŋ
บทที่ 1	บทน้ำ			1
	1.1	ความเป็	นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2	ขอบเขต	ของการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย	2
	1.3	สมมุติฐ	าน	3
	1.4	วิธีดำเนิ	นการวิจัย	3
	1.5	ประโยช	น์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
2	บทวิเคราะห์ศัพท์			
	2.1	ความรู้ท่	ว่าไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	5
		2.1.1	ความหมายและลักษณะของคอมพิวเตอร์	6
			2.1.1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์	6
			2.1.1.2 ประวัติคอมพิวเตอร์โดยสังเขป	7
			2.1.1.3 ประเภทของคอมพิวเตอร์	8
			2.1.1.4 โครงสร้างคอมพิวเตอร์	
			หรือส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	10
			2.1.1.5 องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์	
		2.1.2	ความหมายของการสื่อสาร	
			2.1.2.1 ความหมายของการสื่อสารข้อมูล	13
			2.1.2.2 ความหมายของเครือข่ายคอมพิวเตอร์	14
			2.1.2.3 รูปแบบการสื่อสารข้อมูลในเครือข่าย	14
			2.1.2.4 เครือข่ายอินเตอร์เน็ต	
	2.2	ความรู้ง	ทั่วไปเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ	
		2.2.1	ความหมายของสารสนเทศ	19
		222	കറാളുളൂട്ടു പ്രമുത്തു പര	10

			หน้า
	2.2.3	โครงสร้างของข้อมูล	19
	2.2.4	การประมวลผลข้อมูล	20
2.3	ความเ	หมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรม	21
	2.3.1	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์	. 22
		2.3.1.1 ความหมายของอาชญากรรม	. 22
		2.3.1.2 ลักษณะของอาชญากรรม	. 23
		2.3.1.3 ประเภทของอาชญากรรม	25
2.4	ความเ	หมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	. 26
	2.4.1	ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	. 27
	2.4.2	ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	. 28
	2.4.3	ประเภทของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	. 29
		2.4.3.1 จำแนกตามแนวทางลักษณะทั่วไป	. 29
		2.4.3.2 จำแนกตามแนวทางตำรวจอังกฤษ	. 30
		2.4.3.3 จำแนกตามแนวทางตำรวจสากล	31
		2.4.3.4 จำแนกตามกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ	
		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	. 33
		2.4.3.5 จำแนกตามกองคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร	
		สำนักงานอัยการสูงสุด	34
2.5	ความเ	หมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์	34
	2.5.1	ความหมายของอาชญากรรมุคอมพิวเตอร์	34
	2.5.2	ลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์	38
		2.5.2.1 ประเภทของผู้ใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด	38
		2.5.2.2 สาเหตุของการใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด	39
	2.5.3	ประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์	39
		2.5.3.1 การลักขโมยบริการ	39
		2.5.3.2 การจารกรรมข้อมูล	40
		2.5.3.3 การยักยอกข้อมูล ชุดคำสั่งหรือโปรแกรม	41

บทที่			หน้า		
	2.6	ลักษณะความเสียหายอันเกิดจากอาชญากรรมคอมพิวเตอ	วร์ 41		
		2.6.1 ความเสียหายอันเกิดจากการลักขโมยบริการ	42		
		2.6.2 ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล	42		
		2.6.2.1 ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อ	มูล		
		ประวัติส่วนตัว	42		
		2.6.2.2 ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อ	มูล		
		ด้านความมั่นคง	43		
		2.6.2.3 ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อ	ามูล		
		ทางการเงิน	43		
		2.6.2.4 ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อ	າມູຄ		
		ทางธุรกิจและอุตสาหกรรม	44		
3	การก	การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์			
	3.1	การลักลอบเข้าถึงและการใช้ข้อมูล	46		
	3.2	การคัดลอกข้อมูล	51		
	3.3	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล	56		
	3.4	การลบและการทำลายข้อมูล	63		
	3.5	ไวรัสคอมพิวเตอร์กับการทำลายข้อมูล	67		
4	กฎหม	มายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในต่างประเท	ศ70		
	4.1	การบัญญัติกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข	อง		
		ประเทศสหรัฐอเมริกา	70		
	4.2	- ความรับผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในเ	าอมพิวเตอร์		
		ของประเทศสหรัฐอเมริกา	71		
		4.2.1 ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ	72		
		4.2.2 ความผิดฐานแก้ใขเปลี่ยนแปลงข้อมูล	89		
		4.2.3 ความผิดฐานทำให้เกิดความเสียหายหรือทำลาย.	92		
	4.3	การบัญญัติกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข			
		ประเทศอังกฤษ			

บทที			N'	น้า
	4.4	ความรับ	เผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์	
		ของประ	ะเทศอังกฤษ	00
		4.4.1	ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ1	00
		4.4.2	ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจโดยมีเจตนา	
			ที่จะกระทำหรือเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดอื่นๆ 1	03
		4.4.3	ความผิดฐานเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากอำนาจ	05
5	กฎหมา	ยและมา	ตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในประเทศไทย	80
	5.1	ประมวณ	ลกฎหมายอาญา1	80
		5.1.1	ความหมายคำว่า "ทรัพย์" 1	09
		5.1.2	ความหมายคำว่า "เอกสาร" 1	14
		5.1.3	ความหมายคำว่า "เอาไป" 1	15
		5.1.4	ความหมายคำว่า "ทำให้เสียหายหรือทำลาย"	16
		5.1.5	ความหมายคำว่า "บุกรุก" 1	17
	5.2	วิเคราะ	ห์การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์กับความผิด	
		ตามปร	ะมวลกฎหมายอาญา1	18
		5.2.1	ความผิดฐานลักทรัพย์ 1	118
		5.2.2	ความผิดฐานยักยอก	121
		5.2.3	ความผิดฐานปลอมเอกสาร1	123
		5.2.4	ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์	125
		5.2.5	ความผิดฐานบุกรุก1	
		5.2.6	ความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง1	127
	5.3	วิเคราะ	ห์การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์กับความผิด	
		ตามพร	ะราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	
		5.3.1	ความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	129
		5.3.2	ความผิดตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477	133
		5.3.3	ความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498	134

บทที่				หน้า
	5.4	มาตรกา	ารต่างๆ ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล	135
		5.4.1	มาตรการป้องกัน	136
		5.4.2	มาตรการปราบปราม	140
6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ			
	6.1	บทสรุป		143
	6.2	ข้อเสนอ	าแนะ	149
รายการ	งอ้างอ ิง			152
ภาคผน	เวก			157
ประวัติ	ผู้เขียน			173